

رصدخانه مهاجرت ایران منتشر کرد

مهاجرت‌نامه

رصدخانه مهاجرت ایران وابسته به پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه شریف ویژه‌نامه‌ای با عنوان «مهاجرت‌نامه» (گفتارهای تحلیلی-انتقادی درباره ریشه‌ها و پیامدهای مهاجرت ایرانیان) منتشر کرده است که حاوی داده‌های و تحلیل‌های ارزشمندی است.

مهاجرت به عنوان یک پدیده اجتماعی-اقتصادی همواره در ایران در دوره‌های مختلف زمانی و به فراخور فراز و فرودهای مهاجرتی در سطح اجتماع و حاکمیت مورد توجه جدی بوده است و مخالفین و موافقین زیادی در این زمینه اظهارنظر کرده‌اند. با این حال نیاز است که توجه جدی به این موضوع با واکاوی نظام‌مند علمی ریشه‌ها و پیامدهای مختلف آن به ویژه توسط دانشمندان و متخصصان حوزه علوم اجتماعی همراه گردد.

ویژه‌نامه پیش‌رو محصول تلاش چند ماهه پژوهشگران رصدخانه مهاجرت (وابسته به پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه شریف) برای دریافت مجموعه دیدگاه‌های عمدتاً انتقادی کارشناسان، صاحب‌نظران و گروه‌های مختلف اجتماعی است که به اشکال مختلف با پدیده مهاجرت مواجه و درگیر هستند.

فهرست مطالب این ویژه‌نامه به شرح زیر است:

آغاز

پیشگفتار

تحلیلی بر وضعیت مهاجرت در جهان و ایران

جامعه و مهاجرت

مهاجرت به مثابه واکنشی به محدودیت‌های اجتماعی - مصاحبه با احسان شریعتی
گسترش ناامیدی و بی‌افقی مهم‌ترین عامل مهاجرت بی بازگشت - مصاحبه با هادی خانیکی
«خراب شده»؛ واکنشی برای فرار از خویشتن یا وطن؟ - مصاحبه با عباس عبدی
«هتروتوپیا»؛ پس‌زدگی ساختاری و روان‌شناختی مهاجران در جامعه مقصد - ایمان واقفی
هر بار مهاجرت، صد بار دشوارتر! (روایتی از شوک‌های فرهنگی، خروج و بازگشت) - سیاوش خالدان
نقدی بر اظهارنظرهای غیرمعتبر در حوزه آمار و اخبار مهاجرتی - پرویز کرمی
چرا مشتریان خبرهای تلخ بیشترند؟ - جلال سمیعی
آیا همه دارند از ایران مهاجرت می‌کنند؟ - سید مهدی فیروزآبادی
همه می‌گویند: مهاجرت کن! - لیلا عراقی
«از، به»! (دوگانه سیاه و سفید از بازنمایی مفهوم مهاجرت در گفتمان مردم و حاکمیت) - مرضیه ادهم

جهان و مهاجرت

مهم‌ترین اخبار مهاجرتی ایران و جهان در سال ۲۰۲۱
نگاهی بر مهم‌ترین تحولات مهاجرت‌های دانشجویی در جهان و ایران در سال ۲۰۲۱
نگاهی بر مهم‌ترین تحولات مهاجرت‌های اقتصادی و کاری در جهان و ایران در سال ۲۰۲۱
فرصت‌سازی از مهاجرت تحصیل‌کردگان و نیروی کار - میترا حسین‌پور
پروژه‌های چشم‌اندازساز کشورهای حوزه خلیج فارس - فهمیه بهزادی
خریداران خانه در ترکیه (از اشتیاق کشورهای بحران زده تا خروج برخی از کشورهای منطقه) - داود عیوضلو
نگاهی به مسئلهٔ تابعیت مضاعف در ایران و جهان - فاطمه سوری
از کدام زن مهاجر خاورمیانه‌ای صحبت می‌شود؟ - فرشته طوسی
مهم‌ترین دستاوردها و جوایز بین المللی برای ایرانیان در سال ۲۰۲۱

اکوسیستم استارت‌آپی و مهاجرت

روایت‌های فعالین استارت‌آپی از دوگانهٔ رفتن و ماندن- زهرا علی‌پور
سوءمدیریت: مهم‌ترین پيشران مهاجرتی فعالین استارت‌آپی! – مصاحبه با حامد بیدی
تحریم و چالش‌های قانونی - میثم صدیق
تحریم‌ها سقف برنامه‌ریزی‌ها را کوتاه کرد! - هادی کهولی
ظرفیت اکوسیستم استارت‌آپی ایران را دست کم نگیریم! - هادی فرنود
با طرح صیانت با طرح صیانت نخبگان به ماندن دلگرم نخواهند شد! - محسن مکرمی
سه‌گانهٔ کرونا، دورکاری و مهاجرت - بهار سیار
تحریم و افزایش میل به مهاجرت - مصطفی سعیدنژاد

مهاجرت و کادر بهداشت و درمان

چرایی مهاجرت پزشکان - مصاحبه با علی اکبر حقدوست
گزارشی از نشست کلاب هاوسی بررسی عوامل مهاجرت کادر درمان از کشور

ورزش و مهاجرت

تغییر زمین بازی! (نیم نگاهی به ریشه‌های مهاجرت ورزشی)
ورزشکارانی که در سال‌های اخیر از ایران مهاجرت کردند
مهاجرت و پیمایش‌های اجتماعی

نگاهی به شاخص‌های کلیدی مهاجرت در میان برخی از گروه‌های اجتماعی در سال ۱۴۰۰
تحلیلی بر افزایش میل به مهاجرت در کشور - محمدمین مولا

سیاست گذاری مهاجرت

سندروم اجتماعی مهاجرت و سردرگمی سیاستی کشور - بهرام صلواتی
مهاجرت سرمایه‌های انسانی ایران؛ واقعیت‌ها و علل - محمدرضا جلائی‌پور
اجماع حاکمیتی، حلقه مفقوده بازگشت طبقه خلاق به کشور - علی بابایی
مهاجرت نخبگان: فرصتی که تبدیل به تهدید شد! - مسعود قدرت‌آبادی
حاکمیت و لزوم مواجهه با واقعیت در حل مسئله مهاجرت نخبگان - مصاحبه با فرشاد مومنی
مهاجرت‌های اقلیمی و چالش‌های حکمرانی - رقیه صمدی

بازتاب مهاجرت در هنر و ادبیات

نوشتن از دورماندگی؛ خود «اینجا» یا «آنجا» - پوریا پیرانی
مهاجرت و بازتاب آن در آثار ادبی کودکان و نوجوانان - سارا صدیق
معرفی فیلم‌های مهاجرتی
جمعیت مهاجران ایرانی در ایالت‌های مختلف آمریکا

دستاوردهای رصدخانه مهاجرت ایران